

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 § alkohollagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i alkohollagen. För att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt för att skydda människors hälsa föreslås det bli möjligt att genom en förordning som utfärdas med stöd av alkohollagen begränsa rätten att i samband med kortvariga resor medföra alko-

holdrycker vid inresa till Finland från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Lagstiftning

Alkohollagens och -alkoholförordningens ursprungliga stadganden

Enligt alkohollagens ursprungliga 10 § 1 mom. (1143/94), som ändrades redan innan den hade trätt i kraft, fick den som anlände från utlandet föra in alcoholdrycker för eget bruk enligt vad som stadgas genom förordning. Stadgandet innebar ett bemyndigande att begränsa mängderna såväl vid införsel mot betalning av skatt som vid skattefri införsel.

Enligt den ursprungliga 8 § i förordningen om alcoholdrycker och sprit (1344/94), som sedermera upphävdes, gällde begränsningar i fråga om de mängder som fick medföras skattefritt.

Enligt paragrafens 1 mom. fick vid inresa till landet följande mängder alcoholdrycker föras in skattefritt:

1) av resande som fyllt 20 år högst 15 liter öl, högst 2 liter vin samt högst 2 liter mel-

lanprodukter eller högst 1 liter starka alcoholdrycker,

2) av resande som fyllt 18 men inte 20 år högst 15 liter öl, högst 2 liter vin och högst 2 liter mellanprodukter.

Enligt 2 mom. kunde social- och hälsovårdsministeriet i fråga om kortvariga eller annars korta resor begränsa den i 1 mom. nämnda rätten att föra in alcoholdrycker till landet.

I 1 § social- och hälsovårdsministeriets sedermera upphävda beslut om inskränkning av införsel av alcoholdrycker i vissa fall (3/95) bestämdes att en i Finland bosatt person, vars resa utomlands varat högst 20 timmar och sträckt sig utanför den nordiska yttergräns som avses i överenskommelsen mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige om upphävande av passkontrollen vid de internordiska gränserna (FördrS 10/58), inte skulle vara berättigad att till landet införa i fortskaffningsmedel eller på annat sätt anskaffade alcoholdrycker. Om en dylik kortvarig resa utomlands, som företagits av en i Finland bosatt person, inte hade sträckt sig utanför den nordiska yttergränsen, gällde

förbudet mot införsel i fortskaffningsmedel eller på annat sätt skattefritt anskaffade alkoholdrycker.

En person som inte var bosatt i Finland och som anlände till landet från en ort utanför den nordiska yttergräns som avsågs i 1 mom., Europeiska gemenskapernas medlemsstater undantagna, och vars vistelse i Finland varade högst tre dygn, fick inte införa alkoholdrycker till landet.

Vad som bestämdes i 1 och 2 mom. gällde inte resande som i flygtrafik anländer till landet och vars resa utomlands varat högst 20 timmar.

Avsikten med beslutet var att hindra att mycket korta utlandsresor gjordes i syfte att köpa billiga alkoholdrycker och att begränsa den av turister bedrivna olagliga gatuhandeln med alkoholdrycker.

Gällande stadganden

Innan 10 § 1 mom. alkohollagen hade trätt i kraft ändrades det genom en lag som gavs i december 1994. (1477/94) enligt den ändrade 10 § stadgas särskilt om alkoholdrycker som resande för in skattefritt för eget behov. Bemyndigandet att utfärda förordning slopades helt, varvid också bemyndigandet för utfärdande av social- och hälsovårdsministeriets beslut upphörde att existera. Social- och hälsovårdsministeriets beslut om inskränkning av införsel av alkoholdrycker i vissa fall upphävdes den 15 februari 1995 genom social- och hälsovårdsministeriets beslut (178/95) som utfärdades i början av februari 1995, medan 8 § förordningen om alkoholdrycker och sprit upphävdes i efterskott genom en förordning om ändring av förordningen (460/95), som utfärdades i mars 1995.

Riksdagens statsutskott motiverade i sitt betänkande lagändringen med att det i EU:s skattedirektiv bestäms om införsel i samband med resor, såväl när resorna sker inom unionen som när resande anländer från tredje länder. I gällande lag finns det således inte någon grund för införselbegränsningar i fråga om alkohol.

1.2. Europeiska gemenskapens bestämmelser och de undantag som Finland förhandlat sig till

På resande från tredje länder tillämpas rådets förordning (EEG) nr 918/83 om upprät-

tandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (tullfrihetsförordningen). Enligt dess artikel 45 skall befrielse från importtullar beviljas för varor som ingår i det personliga bagaget hos resenärer som kommer från ett tredje land, under förutsättning att denna import är av icke-kommersiell natur. I artikel 46 finns en förteckning över de mängder varor som får föras in tullfritt. Enligt denna får tullfritt föras in antingen 1 liter starka alkoholdrycker eller 2 liter mellanprodukter vilkas alkoholhalt är högst 22 volymprocent samt 2 liter icke-mousserande viner. Några kvantitativa begränsningar för öl bestäms inte i förordningen. Förordningen skall tillämpas i samtliga medlemsstater, om inte särskilda undantag har beviljats från den.

I fråga om passagerartrafiken mellan tredje länder och gemenskapen gäller dessutom rådets direktiv om harmonisering av lagstiftningen om befrielse från omsättningsskatter och punktskatter på varor som införs av resande (69/169/EEG). I fråga om de mängder som är fria från accis och omsättningsskatt motsvarar direktivets bestämmelser tullfrihetsförordningen. Inte heller i detta direktiv uppställs några kvantitativa begränsningar för införseln av öl. Således får passagerare enligt direktivet föra in öl från tredje länder med iakttagande av den allmänna övre tull- och mervärdesskattegränsen som är 175 ecu (1 100 mark).

Enligt rådets direktiv om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (92/12/EEG, punktskattepliktsdirektivet) skall varor som införs av resande inom gemenskapsmarknaden beskattas i den stat där de anskaffas. Enligt artikel 9 är de skattefria mängderna 10 liter starka alkoholdrycker, 20 liter mellanprodukter, 90 liter icke-mousserande viner och 110 liter öl. En resande kan överskrida dessa mängder om han på ett trovärdigt sätt kan göra gällande att dryckerna är avsedda för eget bruk.

Finland och Sverige beviljades, vad gäller punkt 3 i anslutningsavtalets bilaga XV stycke IX om beskattning, rätt att avvika från de ovan nämnda kvantiteterna så att från en medlemsstat skattefritt får föras in 1 liter starka alkoholdrycker eller alternativt 3 liter drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol samt 5 liter icke-mousserande viner och 15 liter öl. Ett mot detta undantag svarande stadgande finns i 18 § lagen om påförande av accis.

Undantaget från anslutningsavtalet påverkar också införseln från tredje länder eftersom det innebär att införsel av öl från sådana länder inte tillåts ske under gynnsammare förutsättningar än de som gäller för införsel inom EU. Om detta undantag inte hade skrivits in skulle det inte överhuvudtaget finnas några begränsningar för skattefri införsel av öl från tredje länder. De kvantiteter som anges i gällande 19 § lagen om påförande av accis motsvarar de kvantiteter som anges i tullfrihetsförordningen och dessutom har den kvantitet öl som får införas skattefritt fastställts till 15 liter, dvs. samma kvantitet som på den inre marknaden.

1.3. Lagstiftningen i Sverige och Danmark

Enligt Sveriges nationella lagstiftning skall en utrikesresa fortgå i minst 24 timmar för att en resande skall vara berättigad att medföra skattefritt anskaffade alkoholdrycker. Stadgandet gäller såväl trafik inom EU som från tredje länder. Sverige har hållit kvar tidsbegränsningen utan att förhandla om saken med EG.

Danmark har genom sina egna medlemskapsförhandlingar fått rätt att begränsa resandes införsel av tobaksvaror och alkoholdrycker. I enlighet med artikel 26.2 i systemdirektiv tillämpas på resenärer som anländer till Danmark de skattebefrielser som den 31 december 1992 gällde för cigaretter, cigariller, pip- eller cigarrettbak samt alkoholdrycker. På personer som är bosatta i Danmark och resande som gällde Danmark för en kortare tid än den som gällde den 31 december 1992, tillämpas de skattebefrielser för cigaretter och alkoholdrycker som gällde i Danmark vid den ifrågavarande tidpunkten. Med stöd härav tillämpar Danmark den s.k. 36-timmarsregeln både på resenärer som anländer från en annan medlemsstat och på resenärer som anländer från tredje länder. En resenär som från ett tredje land anländer till Danmark och vars resa har varat under 36 timmar får skattefritt medföra 2 liter alkoholdrycker som hör till kategorin mellanprodukter och 2 liter vin, men inga starka alkoholdrycker. Om resan har varat längre än 36 timmar får resenären föra in 1 liter starka alkoholdrycker eller 2 liter mellanprodukter samt 2 liter vin.

1.4. Bedömning av nuläget

Allmänt

Finland försöker i likhet med de övriga nordiska länderna förebygga alkoholens sociala, medicinska och samhälleliga skadeverkningar genom en alkoholpolitik som skall begränsa konsumtionen. Ett viktigt element i alkoholpolitiken är en relativt hög prisnivå som upprätthålls genom punktbeskattning.

Under medlemsförhandlingarna med EU ifrågasattes inte grunden för Finlands alkoholpolitik. Ett väsentligt element i denna är detaljhandelsmonopolet. Alkoholpolitiken i EU:s gamla medlemsländer skiljer sig emellertid från de nordiska ländernas. Detta kommer till synes bl.a. i de liberala gemenskapsbestämmelserna om resandes införsel av skattefria alkoholdrycker för sitt personliga bruk.

Till följd av olikheterna i alkoholpolitik fråga om levnadsstandard och ligger prisnivån för alkohol på en helt annan nivå i Finland än i Ryssland och Estland.

De nuvarande prisnivåerna är följande.

	Finland mk	Ryssland mk	Estland mk
Vodka, 1 liter	178	10 - 25	30 - 40
Brandy *** 1 liter	250	80 - 90	90 - 100
Öl (5,2 %) 33 cl	7,10	3 - 4	2 - 4

Under de senaste åren har det blivit avsevärt enklare att resa från Finland till Ryssland och Estland samt från de sistnämnda länderna till utlandet. Övre gränsen för införsel av skattefritt öl höjdes den 1 januari 1995 till 15 liter och de nationella tidsbegränsningarna för resor som berättigar till skattefri införsel slopades den 15 februari 1995. Trafiken över den sydöstra landgränsen uppvisar följande tillväxtsiffror:

Persontrafik inresor och utresor	1993	1994	1995	förändring 94—95
Vaalimaa	699 182	813 154	1 357 020	+ 67 %
Nuijamaa	364 105	534 848	1 038 711	+ 94 %
Vainikkala	105 946	140 318	170 911	+ 25 %
Pelkola	71 688	105 499	393 582	+ 273 %
Uukuniemi	2 700	16 036	19 817	+ 24 %
SAMMANLAGT	1 243 621	1 609 855	2 980 041	+ 85 %
Fordonstrafik inresor och utresor				
Lastbilar	147 612	251 477	296 758	+ 18 %
Personbilar	250 068	391 186	898 394	+ 130 %

Fartygstrafiken österut över Helsingfors hamn uppvisar följande tillväxtsiffror:

	1994	1995	förändring 94—95
Persontrafik, inresor och utresor	2 006 572	3 896 854	+ 93 %

Våren 1995 steg antalet resenärer som reste över till Ryssland för att inhandla skattefria alkohol- och tobaksprodukter så mycket att trafikstockningarna vid gränsen avsevärt försvårade gränspassagen för nyttotrafiken och gränsarbetarna. Bl.a. vid gränsstationerna i Vaalimaa och Nuijamaa inrättades inom den ryska gränzonen särskilda taxfreebutiker för alkohol och tobak, där resande kunde göra sina inköp utan att egentligen uppsöka bebodda trakter. Eftersom det blev allt vanligare att samma personer under samma dag passerade gränsen flera gånger med skattefria varor från dessa butiker, skärptes tolkningen av EG:s tullfrihetsförordning genom östra tulldistriktets brev av den 8 maj 1995 så att endast ett skattefritt införselparti per dag ansågs vara av en sådan icke-kommersiell natur som avses i förordningen och således av tillfällig natur. Till följd av de fort-

sätta problemen med denna gränstrafik skärptes tolkningen den 11 september 1995 så att tidsgränsen i regel fastställdes till en vecka. Det oaktat har gränstrafiken på många ställen fortsatt att växa under början av 1996.

Beräkning av mängden införda alkoholdrycker

Beräkningen av den mängd alkoholdrycker som fördes in i landet år 1995 försvåras av att införselbestämmelserna ändrades flera gånger under året.

Utgående från Finska Gallups undersökningar i augusti och november 1995 har de alkoholemängder som resande för in i landet, om den nuvarande regleringen och praxisen fortgår, beräknats bli följande, jämfört med situationen 1994:

Miljoner liter	1994	1995
Öl	3,5	30,0
Vin och mellanprodukter	3,5	8,5
Starka alkohol- drycker	3,0	7,6

Omräknade i 100-procentig alkohol skulle 1996 års siffror utgöra ca 20 procent av den statistiska totalkonsumtionen, medan motsvarande siffra för år 1994 utgjorde ca 6 procent. Den under 1995 av resande införda mängden beräknas ha utgjort ca 17 procent av den statistikförda totalkonsumtionen. Resandenas alkoholförsel ökade således under år 1995 totalkonsumtionen av alkohol med ca 10 procent.

Utgående från de siffror som erhållits från östra tulldistriktet beräknas införseln över östgränsen till Finland på årsnivån uppgå till närmare 20 miljoner liter öl, ca 1 miljon liter vin och ca 1,5 miljoner liter starka alkoholdrycker.

Nulägets verkningar på den allmänna ordningen och säkerheten

Avregleringen av alkoholförseln har direkt påverkat den allmänna ordningen och säkerheten. Vid granskningen av de för år 1995 tillgängliga uppgifterna om skadeverkningarna kan det konstateras att t.ex. antalet rattfyllerifall har ökat i samma förhållande i Kymmene län som i hela landet (8 %). Våldsbrottsligheten har i Kymmene län ökat något mera (14,6 %) än i hela landet (12,2 %) och strukturellt har våldsbrottsligheten i Kymmene län utvecklats i en grövre riktning. Antalet berusade personer som i januari-september 1995 omhändertogs ökade i Kymmene län klart mera (6,5 %) än i hela landet (1,3 %). Ordningsstörningar orsakade av berusade personer har enligt uppgifter från Helsingfors polisinrättning varit vanliga i samband med att passagerarfartyg anlät från Estland.

Enligt den statistik som förts vid Sydöstra Finlands gränsbevakningsavdelning passerade ryska resande år 1995 gränsen över en miljon gånger, vilket ger en ökning på 57 procent jämfört med föregående år. Uppskattningsvis en tredjedel av de alkoholdrycker som fördes in i Finland via det

östra tulldistriktet medfördes av ryska medborgare. Vid tullstationerna i Vaalimaa och Nuijamaa gjorde man bedömningen att nästan samtliga ryska gruppresenärer vid inresan medförde minst den tillåtna maximimängden skattefria alkoholdrycker. Vid återresan hade resenärerna inte längre några alkoholdrycker, inte ens då återresan skedde samma dag.

I östra och södra Finland har det på flera orter uppkommit s.k. "röda torg" där turister från Ryssland och Estland i den olagliga gatuhandeln säljer alkoholdrycker och tobak som de har fört in i landet med stöd av EG:s tullfrihetsförordning. T.ex. i Helsingfors har dagligen upp till hundratals turister sålt alkoholdrycker på Sandviks torg samt på skolgårdar och andra gårdar i dess omgivning. Denna kommers påverkar den allmänna ordningen särskilt kännbart på grund av att minderåriga och berusade personer kan köpa alkoholdrycker endast i gatuhandeln.

Eftersom polisens personella resurser tas i anspråk för de direkta ordningsstörningarna och för övervakningen av den olagliga gatuhandeln, kan skötseln av övriga tjänsteuppgifter bli lidande.

Nulägets sociala och medicinska skadeverkningar

Utgående från de resultat som alkoholforskningen lagt fram kan det generellt konstateras att alkoholens samhälleliga, sociala och medicinska skadeverkningar ökar i takt med totalkonsumtionen. Genom den ökade införseln ökar totalkonsumtionen med ca 10 procent och därmed blir också de sociala och medicinska skadeverkningarna kännbart större.

Det finns inga särskilda undersökningar om hur alkoholens skadeverkningar har ökat t.ex. i östra Finland. Ovan nämndes att antalet våldsbrott och omhändertaganden ökat i hela landet, mest dock i Kymmene län. Det är klart att de medicinska skadeverkningarna har ökat vid sidan av de sociala. Dessutom har det skett en ökning av de svärmätbara samhälleliga problem som sammanhänger med att den olagliga alkoholmarknaden har vuxit ut och blivit organiserad.

Nulägets övriga verkningar

Den stora mängden alkoholdrycker som resande för in från tredje länder har försäm-

rat den inhemska handels verksamhetsbetingelser och sysselsättningsmöjligheter. Visa utanför EU belägna taxfreebutikerna och andra butikerna ökade försäljningen är åtminstone delvis orsak till den minskade inhemska försäljningen, särskilt i östra Finland. T.ex. alkoholbolagets butiker i Kymmene-distriktet kunde år 1995 notera en 13,6 procent nedgång, jämfört med året innan, i försäljningen till enskilda kunder. I Imatra sjönk försäljningen med över 30 procent. Försäljningsminskningen i hela landet var 1,6 procent.

Den ökade införsel av skattefria alkoholdrycker från tredje länder som följde på slopandet av tidsgränserna motsvarade i förening med ökningen av den tillåtna införselmängden för öl ca 640 mk i acciser år 1995. Om man till denna summa adderar endast de på accisen beräknade mervärdesskatternas andel, motsvarar den ökade införseln ca 780 miljoner mk i skatteintäkter. Den nämnda summan utgör inte i sin helhet uteblivna skatteintäkter för staten, eftersom en del av den införda alkoholmängden inte ersätter inhemsk alkoholkonsumtion utan i stället ökar denna. Enligt en grov uppskattning gick staten år 1995 till följd av den ökade införseln miste om skatteintäkter till ett belopp motsvarande hälften av den nämnda summan, dvs. närmare 400 miljoner mk. Den omfattande införseln av alkoholdrycker i samband med resor har också orsakat en minskning av EU:s tullintäkter samt, till följd av den reducerade basen för mervärdesskatten, en minskning av medlemsavgiften till EU.

Beräknad ökning av införseln från tredje länder år 1995

	Milj. liter	Acciser Milj. mk
Öl	26	230
Vin och mellanprodukter	3	50
Starka drycker	3	360
SAMMANLAGT		640

Den del av den ökade införseln som uteslutande återverkar på den totala alkohol-

konsumtionen ökar också alkoholens sociala, medicinska och samhällsliga skadeverkningar.

2. De föreslagna ändringarna och motivering till dem

I propositionen föreslås en ändring av 10 § alkohollagen. Enligt förslaget är det för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt för skyddande av människors hälsa möjligt att begränsa till Finland inresande personers rätt att medföra alkoholdrycker för eget behov, då det är fråga om en kortvarig resa. Begränsningen föreslås gälla endast personer som reser in från länder som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Enligt lagen skall det bli möjligt att genom förordning begränsa både i utlandet och i Finland bosatta personers införsel för eget behov eller som gåvor. I 8 § alkohollagen stadgas om kommersiell import av alkoholdrycker. Den gällande lagens stadgande om att det skall stadgas särskilt om skattefri införsel av alkoholdrycker är obehövt och kan således strykas.

Med stöd av förslaget till 10 § skall om införselbegränsningar för alkoholdrycker stadgas i förordningen om alkoholdrycker och sprit. Genom förordning skall stadgas om tidsgränsen för sådana utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet företagna resor från vilka i Finland bosatta personer inte får föra in alkoholdrycker till landet. Genom förordning skall likaså stadgas om tidsgränsen för utanför Finland bosatta personers vistelse i landet, utom i samband med genomresa, vilken vistelse inte berättigar till införsel av alkoholdrycker från ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Begränsningarna föreslås inte gälla flygpasagerare.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

De begränsningar som stadgas genom ändringen skulle minska införseln av skattefri alkohol från tredje länder. Statens accis- och mervärdesskatteintäkter skulle på årsnivå öka enligt uppskattning 250 - 300 miljoner mark beroende på begränsningarna nivå.

Begränsningarna antas dessutom minska totalkonsumtionen av alkoholdrycker. Genom att ökningen av alkoholens skade-

verkningar härigenom kan stävjas kommer betydande samhällsekonomiska besparingar att kunna göras. Det är emellertid svårt att beräkna hur stora dessa blir.

Verksamhetsbetingelserna för fartygstrafiken till de baltiska länderna och Viborg försämras genom att antalet personer som deltar i korta resor för att inhandla alkoholdrycker minskar. Denna utveckling har å andra sidan en positiv sida när det gäller den inhemska detaljhandelns och restaurangbranschens verksamhetsbetingelser.

3.2. Personella och organisatoriska verkningar

Då de föreslagna begränsningarna träder i kraft kommer tullens arbetsbörda att öka. Antalet resor som företas enbart för inköp av alkoholdrycker kommer emellertid att minska, vilket leder till att både gränsbevakningsväsendets och tullens arbetsbörda sjunker i motsvarande mån. Till den del begränsningarna skulle minska framförallt de olagliga gatuhandeln med varor som turister medfört skulle behovet av polisinsatser för upprätthållande av ordning och övervakning av gatuhandeln minska avsevärt i södra Finlands städer.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet.

Ärendet behandlades den 6 februari 1996 i statsrådets ekonomipolitiska ministerutskott. Finlands Rederiförening har hörts i samband med beredningen.

Sådana ärenden som avgörs inom EU och som förutsätter Finlands ställningstagande skall beredas av kommittén för EU-ärenden och dess sektioner. Eftersom förslaget gäller en nationell lag har ärendet inte har behandlats i de ovan nämnda organen.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

5.1. Samband med andra propositioner

I den proposition som regeringen den 3 november 1995 avlät till riksdagen med förslag till lag om ändring av tullagen och 21 § lagen om påförande av accis (RP 178/1995 rd) föreslås begränsning av den mängd skattefria alkoholdrycker som får medföras av

personalen på samfärdsmedel i yrkesmässig trafik mellan Finland och tredje land samt av sådana gränsarbetare som avses i tullfrihetsförordningen.

5.2. Samband med internationella avtal och förpliktelser

Ovan i avsnitt 1.2. berörs de EG-bestämmelser som gäller resandes rätt till tullfri och skattefri införsel. Den begränsning som den föreslagna lagändringen syftar till avviker från de nämnda bestämmelserna.

Enligt sin ingress hindrar EG:s tullfrihetsförordning inte att medlemsstaterna tillämpar sådana förbud eller restriktioner för import eller export som är motiverade bl.a. med hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller med hänsyn till skydd för människors liv och hälsa. Med beaktande av bestämmelsens tillkomsthistoria och EG:s tullreglering har det framförts divergerande ställningstaganden i fråga om när och i vilken utsträckning ingressen möjliggör begränsningar. Eftersom det enligt artikel 36 i Romfördraget är möjligt för medlemsstaterna att begränsa handeln mellan medlemsstaterna på samma grunder, kan en medlemsstats möjligheter i förhållande till tredje länder åtminstone inte anses vara sämre. På basis av Romfördraget och tullfrihetsförordningen kan man således anse att ett enskilt medlemsland har rätt att på länder som inte omfattas av unionen tillämpa importbegränsningar då de är nödvändiga för att säkerställa mål i artikel 36 i Romfördraget.

Den föreslagna ändringen av 10 § alkoholagen innebär ett bemyndigande att genom förordning stadga om sådana förbud och begränsningar i rätten att föra in alkoholdrycker, som är motiverade med hänsyn till allmän ordning och säkerhet samt människors hälsa. Den föreslagna lagändringen innebär i sig inga begränsningar.

Tillämpningen av EG-reglerna om resandes införsel av alkoholdrycker från tredje länder har i Finland orsakat avsevärda ordningsstörningar samt sociala och medicinska skadeverkningar. De begränsningar som skall stadgas genom förordning baserar sig på den bedömning av nuläget som framförs ovan i avsnitt 1.4. De problem som sammanhänger med resandes införsel av alkoholdrycker är en följd av att Finlands social- och hälsovårdspolitik har lett till en hög

prisnivå på alkoholdrycker. Detta faktum måste ses i förening med att Finland är granne till länder där prisnivån är synnerligen låg. Även om särdrag av denna typ inte har beaktats vid beredningen av de ovan nämnda EG-bestämmelserna och deras säkerhetsklausuler, är det skäl att i enskilda fall uttryckligen från dessa utgångspunkter bedöma frågan om nationella undantag skall tillåtas. Syftet med gemenskapsbestämmelserna kan inte vara att det uppstår t.ex. en situation där medborgarna i ett medlemsland hämtar skattefria alkoholdrycker och tobaksprodukter från ett tredje lands obebodda gränzson, från butiker som inrättats mellan riksgränsen och det tredje landets passkontroll- och tullstationer.

Med anknytning till tillåtandet av tidsbegränsningar har man uppmärksammat Europeiska domstolens utslag C-158/88 gällande Irland enligt vilket särskiljande av resenärer på basis av resans längd inte har varit tillåten. Utslaget gällde dock trafik på den inre marknaden vilken Finland inte har för avsikt att begränsa.

Tidpunkten för utfärdandet av direktivet om varor som införs av resande, vilket behandlats i utslaget, och ingressen i direktivet det tyder på att stadganden gällande införsel från tredje länder inte längre kan tillämpas på samma sätt som innan den inre marknaden trädde i kraft. Direktivet utfärdades vid

en tidpunkt då varu- och resenärsövervakning genomfördes på gränsen mellan medlemsländerna. Det fanns ingen skattemässig skillnad mellan trafiken på den inre marknaden och mellan tredje länder, endast tull uppbars inte för trafik på den interna marknaden. Av ingressen framgår klart att det huvudsakliga målet för direktivet är att underlätta persontrafiken mellan medlemsländerna. Förhållandena har dock ändrats på ett grundläggande sätt på grund av att den interna marknaden har realiserats. Hela begreppet "införsel av resande" har avlägsnats ur trafiken mellan medlemsländerna och ersatts med principen att inköp av privatpersoner för egen konsumtion, utan begränsningar i anknytning till värdet eller beloppet, beskattas i inköpslandet och inte i destinationslandet.

De begränsningar som eftersträvas genom lagändringarna står således inte, fastän frågan delvis kan tolkas på olika sätt, i konflikt med gemenskapens bestämmelser.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförs ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 10 § alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen av den 8 december 1994 (1143/94) 10 §, sådan den lyder i lag av den 29 december 1994 (1477/94), som följer:

10 §

Begränsning av införsel av alkoholdrycker

Med hänsyn till allmän ordning och säkerhet samt för att skydda människors hälsa

kan rätten för personer som i samband med kortvariga resor anländer från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att för sitt eget behov föra in alkoholdrycker begränsas genom förordning.

Helsingfors den 15 mars 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Terttu Huttu-Juntunen

Lag

om ändring av 10 § alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen av den 8 december 1994 (1143/94) 10 §, sådan den lyder i lag av den 29 december 1994 (1477/94), som följer:

Gällande lydelse

10 §

Införelse av alkoholdrycker för eget behov

Om alkoholdrycker som resande för in skattefritt för eget behov och om försändelser från utlandet som innehåller alkoholdrycker stadgas särskilt.

Föreslagen lydelse

10 §

Begränsning av införelse av alkoholdrycker

Med hänsyn till allmän ordning och säkerhet samt för att skydda människors hälsa kan rätten för personer som i samband med kortvariga resor anländer från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att för sitt eget behov föra in alkoholdrycker begränsas genom förordning.